

Nr 91.

Av herr **Bäckström**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen angående försäljning av brännvin.

I en proposition, nr 187, har Kungl. Maj:ts föreslagit riksdagen att antaga förslag till förordning om ändrad lydelse av vissa delar av brännvinsförsäljningsförordningen. Detta förslag avser att komplettera den lagstiftning, som för att skydda de bolag, som infört individualiserade försäljningsbestämmelser vid utminutering av brännvin, genomfördes med förordningen av den 25 september 1914.

Såsom framgår av det utdrag ur statsrådsprotokollet, som finnes bifogat propositionen, har införandet av individuella kontrollbestämmelser fått en omfattande anslutning från brännvinsförsäljningsbolagens sida. Endast fem bolag av landets 123 bolag hava ställt sig avvisande till tanken att för närvarande införa kontroll. Visserligen hava ett mindre antal bolag, de flesta inom Malmöhus län, ställt sig avvaktande, men detta torde bero därpå, att förhållandena i Malmöhus län äro, på grund av att bolagen ligga så nära varandra, mera komplicerade än i övriga delar av landet.

Vid dylikt förhållande synes det, som om den riktiga vägen för lösande av frågan om en kompletterande lagstiftning vore att, såsom den särskilt tillkallade sakkunnige föreslagit och de hörda myndigheterna tillstyrkt, göra kontrollen obligatorisk för samtliga bolag. Ty de fem bolag, som förklarar sig icke vilja införa kontroll och som för övrigt hava en relativt liten omsättning, synas icke böra få hindra statsmakterna att på lämpligaste sätt lösa frågan.

I själva verket förutsätter förslaget, att bolag måste hava en viss kontroll över sin kundkrets. Enligt 15 § 2 mom. 3 stycket får innehavare av rättighet till detaljhandel ej utminutera brännvin till person

boende inom annat försäljningsområde än det, där rättigheten utövas, såvida ej det bolag, inom vars försäljningsområde personen är boende, därtill lämnat medgivande. Tydligt är sålunda, att, även om ett bolag icke tillämpar sådan kontroll, som finnes omnämnd i 15 § 2 mom. 1 stycket, så måste bolaget åtminstone tillse, att bolaget vet, att den person, som verkställer sina inköp hos bolaget, är boende inom bolagets försäljningsområde — en kunskap, som bolaget icke kan förskaffa sig utan i huvudsak likadana kontrollanordningar som de, vilka bolag med kontroll tillämpa. Det synes under dylika omständigheter icke böra få finnas någon tvekan att taga steget fullt ut och påbjuda, att alla bolag skola veta icke blott till vem de sälja — såsom det föreliggande förslaget gör — utan även till vilken mängd försäljning i varje särskilt fall äger rum. Det skydd, som de föreslagna bestämmelserna avse att bereda åt bolag, vilka tillämpa kontrollbestämmelser, blir för övrigt icke tillräckligt effektivt, om icke samtliga bolag utöva kontroll. Ty de bolags försäljningsområden, vilka gränsa intill försäljningsområden för bolag, som icke hava tillräcklig kontroll, löpa alltid fara att översvämmas av spirituosa från sistnämnda försäljningsområden. Inom dessa försäljningsområden komma förvisso alltid att finnas personer, villiga att tillhandagå avstängda personer inom områden med verklig kontroll med anskaffande av spirituosa, och då det visat sig ytterst svårt att uppdaga dylik langning med mindre än att bolaget vet, i vilka mängder det i varje särskilt fall säljer, torde det endast i undantagsfall lyckas för myndigheterna att få brännvinslangare inom områden utan verksam kontroll fällda för överträdelse av salningsparagrafen.

Jag anser därför att kontrollen bör göras obligatorisk för samtliga bolag och framlägger här nedan förslag därom i enlighet med det av den sakkunnige utarbetade förslaget.

Jämväl i ett annat avseende synes mig en ändring av det till propositionen fogade förslaget vara erforderlig. I 15 § 10 mom. stadgas, att klagan skall kunna föras, om någon förmenar att bolag obehörigen vägrat att lämna honom sådant medgivande, som avses i 2 mom. tredje stycket, d. v. s. medgivande för honom att köpa hos innehavare av rätt till utminutering i annat kontrollområde. En dylik besvärsmätt synes icke stå i samklang med de grundsatser, varpå förslaget vilar. Vore sig kontrollen göres obligatorisk eller fakultativ hava bolagen rätt att utföra kontrollbestämmelserna på sätt de för bäst finna och den inskränkning, som är dem i detta hänseende pålagd genom bestämmelsen, att grunderna för kontrollen skola godkännas av kontrollstyrelsen, har, såsom framgår av statsrådsprotokollet, allenast avseende på det tekniska

utformandet av kontrollbestämmelserna, men alls icke på de restriktivbestämmelser av olika slag, som bolagen kunna uppställa. Uppenbart är, att under dylika förhållanden en mängd skiftande kontrollbestämmelser å olika orter komma att uppställas — å den ena orten försäljes t. ex. endast en liter i veckan, å den andra 32 liter i kvartalet, å den tredje finnes ingen dylik myckenhetsbestämmelse och så vidare. Om ett bolag under dylika förhållanden vägrar att utställa s. k. transportkort till person som vill köpa hos ett bolag som har mindre stränga bestämmelser, synes detta vara fullt riktigt ur synpunkten av de föreskrifter, som bolaget med stöd av bestämmelsen i 15 § 2 mom. uppställt för sin försäljning. Ett införande av besvär rätt i ett dylikt fall synes icke heller vara erforderligt. Ty en köpare har ju rätt på grund av stadgandet i 15 § 2 mom. 4 stycket att köpa vilken varusort som helst av brännvin ehuru genom bolaget inom sitt område.

Jag anser därför att den nu berörda bestämmelsen bör utgå ur förslaget.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen för sin del ville besluta följande ändringar i propositionen nr 187:

15 §.

2. Vid *all* utminutering av brännvin *skall* bolag enligt grunder, som av kontrollstyrelsen godkännas, anordna verksam kontroll — — — — — vissa sådana ej må ske. Sådan kontroll skall jämväl omfattas rätt till — — — — — kontrollstyrelsen.

Det åligger — — — — — betingas.

Innehavare av — — — — — medgivande.

Bolag vare — — — — — brännvin.

10. Förmenar någon, att bolag obehörigen vägrat att till honom utminutera brännvin eller att bolag beträffande ämne, — — — — — klagan ej föras.

40 §.

Idkar någon — — — — — uppgivet är, eller förbryter sig någon — — — beställningar därå,

eller tillåter den — — — — föryttra,
eller försäljer någon brännvin i strid mot stad-
gandet i 15 § 2 mom.,
eller förbryter sig den, — — — — mot 30 §,
böte första gången — — — — förlustig.
Utövar den — — — — nyss är sagt.

Stockholm den 1 maj 1915.

Helge Bäckström.